

TEMELJNA NAČELA ETNOLOŠKE POKLICNE ETIKE

Ob pripravi debatnega gradiva

*'Temeljna načela etnološke
poklicne etike' sva s soavtorico
sledili zamisli po oblikovanju*

*kratkega, jedrnatega, predvsem pa
splošnega besedila, ki naj bi urejal
delovanje poklicnih etnologov.*

*Gradivo sva razdelili na uvodni del
in na načela, ob koncu je seznam
najpomembnejših virov, ki sva jih
uporabljali.*

Uvod

Namen 'Temeljnih načel etnološke poklicne etike' je opredeliti moralno ustrezno delovanje poklicnih etnologov. Obravnavajo predvsem ustreznost načinov interpretacije vsebine (predmeta preučevanja) strokovnega dela v okviru izvora podatkov, sodelavcev, ustanove (naročnika), oziroma celotne družbe.

Etnolog(in)je, ki deluje v ustanovah, ki že imajo specialne kodekse (npr. kodeks arhivskih delavcev, Icomov kodeks poklicne etike, kodeks univerzitetnih profesorjev), jih morajo upoštevati enakovredno obravnavanemu.

'Temeljna načela...' se ne spuščajo detajlno v teme, ki so že opredeljene v splošnih predpisih v zvezi z varstvom človekovih pravic, zasebnih podatkov, avtorskega prava, konkurenčne klavzule, kakor tudi ne učnega, raziskovalnega ali kakršnega koli drugega strokovnega procesa ali pravilnikov ustanov, kjer so zaposleni etnologi.

'Temeljna načela...' naj bodo prisotna v zavesti in delovanju etnolog(in)jea tudi v življenju in delu, ko ne opravlja (več) etnološke dejavnosti.

Načela

Osnovna vodila delovanja so strokovna in poklicna poštenost, komunikativnost, kritičnost ter zaupnost in popolna odgovornost do vsakega dela.

Strokovno delo naj bo kljub zaželeni interdisciplinarnosti popolnoma neodvisno, njegovo vsebino lahko ocenjuje le stroka sama.

Na strokovne odločitve ali dejanja ne smejo vplivati različni politični in verski pogledi ter ekonomske in osebne koristi.

Raziskovalno delo naj temelji na načelih objektivnosti, celovitosti, neodvisnosti pri izboru tem in metod ter pozitivne vsebinske naravnosti do posameznika kakor skupnosti. Odgovornost do njih je uresničena s poudarkom na tajnosti in nedotakljivosti zaupne informacije.

Etnolog(in)ja tekoče spremlja razvoj stroke na svojem delovnem področju in izpopolnjuje svoje znanje.

Prispeva tudi k obveščeni, razumevanju, kolegialnosti, lastnemu ugledu, ugledu stroke in njenih dognanj tako v lastni instituciji kakor v javnosti. Vsako delovanje in nastopanje v javnosti mora biti tudi v soglasju z načeli matične institucije.

Obdelano gradivo je dolžan (dolžna) oddati v dokumentacijski oddelek ustanove. To gradivo mora biti do dokončne objave in ob posredovanju drugih strokovnih podatkov in spoštovanju avtorskih pravic na voljo strokovnim delavcem in dobronamernim povpraševalcem.

Nihče ne more zahtevati od etnolog(in)jea, da deluje v nasprotju z obstoječo zakonodajo, etnološko stroko in etičnimi načeli (t. j. navedenimi ter splošnimi).

Sankcije izreka častno razsodišče, ki je opredeljeno v 22. čl. statuta SED.

Viri:

Ramsak Mojca, Etični kodeks slovenskih etnologov (predlog), Glasnik SED 36 / 1996, št. 1, str. 33 - 37. Mednarodni muzejski svet - Slovenski odbor, Statut Icoma, Icomov kodeks poklicne etike, Ljubljana 1993.

Slabe Marijan, Temeljna načela etične izraznosti konservatorstva (delovno gradivo).

Kodeks univerzitetnih profesorjev Slovenije, Zbornik posveta Univerze v Mariboru 'Profesionalna etika pri delu z ljudmi', Maribor 1996, str. 365 - 366.

Žagar Katarina, Etični kodeks zaposlenih v Državnem zboru (osnutek).

Delovna skupina SED za zakonodajo:

Zvezda Delak Koželj
dr. Duša Krnel - Umek
dr. Branka Berce - Bratko

Po predstavitvi 'Temeljnih načel...' na letošnjem občnem zboru jih z objavo posredujemo v razpravo članom SED. Pisne pripombe pričakujemo do konca letošnjega leta na naslov Delovna skupina SED za zakonodajo, Slovensko etnološko društvo, Metelkova 2, 1000 Ljubljana. V začetku prihodnjega leta bi uskladili pripombe z obstoječim gradivom, tako da bi bilo besedilo zrelo za vnovično razpravo in morebitni sprejem na občnem zboru.